

disse Samtykke, vilde deri ligge en Betyggelse for, at Bøndergaardene paa disse Eiendomme kun vilde blive solgte til Fæsterne, og ikke til Fremmede. Det er vel sandt, at der er eet Tilfælde, hvor der derefter kan sælges til Fremmede, nemlig ved Fæstelelighed; men det vil kun indtræffe yderst sjældent paa disse Godser, da, saavidt mig bekjendt, der næsten altid Gaardene ere lovede bort til Fæsterens Børn eller Svigerbørn i Fæsterens levende Live, saa jeg troer virkelig ikke, at det vil have stor Betydning. Jeg skal derhos udtale, at hvis man vilde gaae ind paa det Forslag, der under Nr. 2 er stillet af den ærede 8de Landstingsmand for 2den Kreds (B. Christensen), seer jeg slet ingen stor Fare derved; jeg troer ikke, at det vil have stor Betydning i det praktiske Liv, og skulde det kunne hjælpe Loven paa Guld, om jeg saaledes maa udtrykke mig, at dette Forslag kom ind i Loven, skal jeg for mit eget Bedkommende være meget villig til at gaae ind derpaa. — Der er endnu eet Punct, som jeg troer at maatte berøre, det nemlig, at man har meent, at den hele Substanten ikke maatte røres, og at det vilde være farligt at tage nogen Procentandeele derfra. Jeg skal i saa Henseende henholde mig til, hvad den ærede 2den Landstingsmand for 6te Kreds (Vardenfleth) nylig i Foræning med den ærede Ordfører har udtalt, at det vil være nødvendigt at tilstaae saadanne Procenter for at fremme Sagen. Jeg skal dertil tillade mig at sige, at Substanten for Fideicommisset, naar denne Lov gaaer igjennem og Bedkommende vilde benytte den, ingenlunde vil blive forringet. Det er tværtimod klart, at ved Godsets Salg vil i Reglen Substanten blive forøget i den Grad, at Billighed og næsten Retfærdighed taler for, at den nærværende Fideicommissbestodder faaer Noget for saaledes at realisere Godset. Desuden maa jeg bede vel bemærket, at det er ingen Tvang, man paalægger ham, til at tage disse Procenter, det er kun en Berettigelse, man indrømmer ham, hvis han vil. Der er saaledes ingen Fare ved at indrømme disse Procenter, medens det paa den anden Side vil være nødvendigt at tilstaae Ret til at tage dem, naar man vil opnaae Lovens Hensigt;

uden det vil det neppe gaae i nogen betydelig Grad med Afhændelsen af disse Godser.

Et andet Punct, som har været under Omtale er, hvorvidt de Commissioner, vi have foreslaaet, skulde benyttes, eller ikke. Det har i saa Henseende været mig hørt at høre, at det for Justitsministeriet vilde være behageligt, at en sliq Institution blev indrettet. Jeg maa tilstaae, at, sætter jeg mig paa Lehnsg. og Stamhuusbesidderens Standpunkt, troer jeg sandelig ikke, at han, naar Sagen nærmere overveies, vil see noget Betænkeligt eller Farligt i disse Commissioner; jeg troer tværtimod, at han i dem vil see en stor Betyggelse for, at han ikke skal have nødig, naar han tænker paa sine sildigere Gstekommere, at frygte for, at komme til at træde dem for nær, saa at de skulde kunne sige: „Du har solgt vort Gods for en altfor lav Priis, du har benyttet din Stilling i Samfundet til at erholde Bevilling til at sælge det for den Priis, du har kunnet faae derfor“. Det er nemlig klart, at naar det kommer til at beroe paa sagkyndige Mands Dom, og naar Fideicommissbestodderen altsaa vil have en saadan for, at den Priis, hvortil han sælger, er passende, saa vil hiin Tanke ikke kunne skræmme ham fra at sælge. Intet skulde gjøre mig mere ondt, end om den Omstændighed, at Rigsdagen gif ind paa Bestemmelsen om disse Commissioner, skulde virke til at standse selve Loven; skulde det virkelig blive Følgen, maa jeg tilstaae, at det for mig vilde være tilstrækkelig Grund til at fravige den, men jeg kan som sagt ikke troe, at det skulde være Tilfældet. Bestemningerne ved disse Commissioner, som man saa stærkt har fremhævet, troer jeg vilde være for Intet at regne. Det Ordse, der skulde være ved dem, frygter jeg mere for, men jeg troer, at det for Størstedelen ligger i Navnet „Commission“. Det vil erindres, at, da der forleden Dag her var Tale om Indretningen af nogle Commissioner, ligesom overhovedet naar der i den senere Tid har været Tale om Commissioner, syntes Mange her i Thinget at være meget angstelige for saadanne, men jeg troer ingenlunde de ere saa frygtelige; naar man kun ikke giver dem nogen frygtelig Magt, troer jeg, at man meget godt kan gaae ind paa dem, og jeg